

Natalia POPUȘOI, lector superior al Catedrei „Procedură penală și criminalistică”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, doctorand,
Ilie JECICOV, lector al Catedrei „Procedură penală și criminalistică”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL REPRIMĂRII TRAFICULUI DE DROGURI

Counteraction to illegal circulation of narcotics at the international level promotes cooperation of all countries in rendering the international legal aid. The republic Moldova is the party{side} of some multilateral contracts and conventions in the field of international legal cooperation both universal, and regional character, and also bilateral contracts. Bilateral contracts about legal aid on criminal cases have been made with the Russian Federation, Ukraine, Romania, the Latvian Republic, the Lithuanian Republic, Turkey. The national legislation of Moldova allows to assist on the basis of a principle of reciprocity.

By way of organizational - legal maintenance of a national policy{politics} of the control over drugs in Moldova there is a development and perfection corresponding нормативно legal base.

Combaterea fenomenului infracțional, pe plan internațional, reclamă cooperarea tuturor statelor în materie juridică, în sensul asistenței juridice.

Asistența judiciară internațională reprezintă sprijinul reciproc pe care și-l acordă statele în activitatea de descoperire, judecare și pedepsire a infractorilor. Această activitate se realizează în baza prevederilor legii procesual-penale, a tratatelor internaționale, încheiate de stat ori pe bază de reciprocitate.

Este necesar de menționat specificul și pericolul criminalității transnaționale. În condițiile nelimitării acesteia la frontierele unor state separate, comunitatea internațională a stabilit instrumente distincte în lupta cu criminalitatea organizată.

Factorii constitutivi ai criminalității organizate au un caracter transnațional, de cele mai multe ori prejudiciind interesele mai multor state. În aceste condiții, problema cooperării internaționale în combaterea crimei organizate a fost declarată prioritară de structuri mondiale și regionale precum Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană, Consiliul Europei, Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, Inițiativa de Cooperare în Europa de Sud-Est (SECI), Comunitatea Statelor Independente (CSI) etc.

După declararea independenței, Republica Moldova a devenit parte la un șir de tratate internaționale atât multilaterale, cât și bilaterale, astfel având posibilitatea de a se racorda la eforturile internaționale de luptă cu criminalitatea internațională. În acest context, semnarea la 14 decembrie 2000 a Convenției

ONU contra crimei transnaționale organizate și a Protocoloalelor adiționale și ratificarea acestora de către Parlamentul Republicii Moldova în februarie 2005 impune respectarea normelor în privința criminalizării actelor de crimă organizată și crearea unui sistem de reacție cât mai adecvată, ținând cont de experiența și modelul statelor avansate.

Convențiile ONU prevăd obligația statelor participante să participe la cooperarea internațională pe cauzele legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, inclusiv cooperarea prin acordarea asistenței juridice reciproce, extrădării și transmiterii materialelor de urmărire penală (art.36 a Convenției din 1961, art.22 al Convenției din 1971, art. 6,7, 9, 17 ale Convenției din 1988). [1, p. 31]

Astfel, în toate aceste state există subdiviziuni structurale ale poliției și altor organe de drept specializate anume în controlul fenomenului crimei organizate transnaționale. Reieșind din aceste considerente, organizațiile internaționale și guvernele unor state precum SUA, Marea Britania, Norvegia, Germania, Elveția, Italia, Japonia ș.a. acordă asistență tehnică prin echipament și instruire subdiviziunilor de combatere a crimei organizate din alte state.

Cooperarea internațională nu se limitează la schimbul internațional referitor la aspectele internaționale ale investigațiilor criminale în desfășurare în statele-membre. În același timp, pregătește circularea studiilor și a rapoartelor referitoare la subiectele juridice și tehnice ce țin de activitatea de poliție în țări aparte și de relațiile polițienesci internaționale. În cadrul Forului Polițienesc al Pactului de Stabilitate unde participă și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, a fost creată Rețeaua de Instruire a Ofițerilor pentru Combaterea Crimei Organizate, în cadrul căreia se organizează seminare de instruire și schimb de experiență.

Aspirațiile de integrare europeană a Republicii Moldova, precum și participarea la procesele de ajustare la standardele europene și internaționale impun respectarea recomandărilor elaborate în acest domeniu. Astfel, Planul de acțiuni Moldova–Uniunea Europeană de repetate ori menționează necesitatea luptei cu crima organizată și terorismul internațional, necesitatea creării condițiilor instituționale în acest sens și promovarea cooperării internaționale.

Internaționalizarea criminalității organizate se reflectă și în lărgirea piețelor de desfacere a substanțelor narcotice, a obiectelor sustrase, armamentului și altor obiecte din circuitul restrâns, care sunt livrate și prelucrate prin intermediul unor rețele financiare a organizațiilor criminale cuprinzând întreaga lume.

Printre multiplele acțiuni ale forțelor de drept, un loc important îi este atribuit reprimării traficului ilicit de droguri (stupefiante). Însemnătatea exclusivă a luptei contra traficului de droguri este determinată înainte de toate de răspândirea largă, numărul sporit de participanți la trafic, precum și de ireversibilitatea daunelor produse sănătății milioanele de cetățeni ai statelor noastre.

Traficul de stupefiante este comerțul ilegal cu droguri toxice, care acționează asupra centrelor nervoase, producând stări de inerție fizică sau morală, decădere, descompunere. Necesitatea luptei contra toxicomaniei și traficului de stupefiante constituie una din gravele probleme de igienă socială ale secolului nostru. În ultimii ani, toxicomania s-a extins în numeroase țări datorită utilizării pe scară largă a preparatelor psihotrope, care scapă controlului internațional. Pentru a

pune capăt urmărilor îngrijorătoare provocate de practica drogurilor nocive, s-a recurs la intensificarea măsurilor naționale și internaționale contra traficului ilicit de droguri și de substanțe psihotrope (calmante și stimulante, care acționează asupra psihicului). De altfel, lupta contra traficului ilicit de droguri a fost organizată pe plan internațional încă înainte de crearea Ligii Națiunilor. Traficul ilicit de droguri, se știe, este o infracțiune internațională comisă de particulari, prin care se încalcă dreptul fundamental al oamenilor la sănătate și constă în comerțul ilicit cu droguri toxice (opium, heroină morfină, cocaină, codeină, marijuana etc.). [2, p.51]

Organizații de cooperare polițienească precum Interpolul, Europolul, Centrul Regional SECI, GUAM promovează și ele specializarea unităților în combaterea crimei organizate, astfel fiind mai oportună analiza, pronosticarea și planificarea acțiunilor de contracarare a fenomenului în discuție.

În domeniul combaterii traficului ilicit de stupefiante, organele de drept au posibilitatea de a primi de la Secretariatul General Interpol și BNC Interpol ale țărilor-membre următoarea informație:

- despre persoanele care sunt sub supraveghere și care sunt implicate în narcobusiness;
- despre grupările criminale implicate în narcobusiness;
- despre cazurile concrete referitoare la ridicarea stupefiantelor și laboratoarele clandestine descoperite;
- despre tipurile principale de droguri și substanțe psihotrope ce se află în circulație ilicită;
- despre noile tipuri de stupefiante care apar pe piața mondială;
- despre noile metode de fabricare a lor, felurile de ambalaj;
- despre rutele de trafic și formele de camuflare a acestora;
- documentele forurilor internaționale ce vizează combaterea traficului ilicit de droguri și de substanțe psihotrope;
- publicațiile periodice cu privire la contracararea infracțiunilor legate de droguri, editate de Secretariatul General Interpol;
- date statistice privind rezultatele activității de combatere a categoriei date de infracțiuni de către organele de drept din diferite țări.

În caz de deținere a informației despre legăturile unor persoane concrete cu narcobusinessul internațional, organele de drept ale Republicii Moldova pot solicita prin intermediul BNC Interpol informația necesară referitoare la persoanele în cauză din baza de date a Secretariatului General.

Despre fiecare caz de trafic, depistare sau fabricare de droguri, organele de drept ale republicii, prin intermediul BNC Interpol, informează Secretariatul General și birourile respective ale țărilor membre [3].

Importanța problemei reprimării traficului de droguri este destul de actuală, deoarece atât la nivel național, cât și la nivel internațional este necesară stabilirea direcțiilor prioritare de acțiuni în profilaxia, prevenirea și curmarea consumului și traficului ilicit de droguri

Guvernul Republicii Moldova a întreprins un șir de măsuri orientate spre reducerea cererii și ofertei de droguri. În acest scop au fost aprobate măsurile de profilaxie a narcomaniei și de reprimare a traficului de droguri. Având scopul

aducerii legislației interne la exigențele internaționale, Parlamentul a introdus un șir de modificări în legile penală, contravențională și de procedură penală, s-au adoptat acte normative care reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor.

Ministerul Afacerilor Interne, fiind preocupat de răspândirea tot mai largă a stupefiantelor, a întreprins măsuri urmărind reducerea problemelor cauzate de droguri, în acest sens adoptând strategia antidrog a MAI pentru anii 2008-2012.

În domeniul luptei împotriva drogurilor, MAI participă activ la inițiativele comune și asigură o eficiență coordonare a activităților proprii cu cele desfășurate de partenerii din alte state atât în faza de planificare, cât și în cea de implementare și evaluare a acestora.

Totodată, este necesară intensificarea cooperării cu țările de origine a drogurilor și cu cele aflate pe rutele internaționale ale traficului de droguri, promovând permanent o abordare globală și acțiuni concertate împotriva rețelelor de traficanți.

Conform strategiei antidrog a MAI, adoptate pentru anii 2008-2012 în plan regional, se vor utiliza relațiile bune existente cu țările vecine pentru a promova și dezvolta măsuri ce vizează abordarea comună și integrată a fenomenului atât în planul combaterii traficului de droguri la frontiere, cât și al schimbului de experiență în domeniile prevenirii consumului și traficului de droguri. [4]

Având obiectivul reducerii pericolului crescut al fenomenului infracțional transfrontalier, s-au întreprins măsuri concrete de asigurare a conlucrării în domeniul specific de competență cu organele de specialitate din țară și subdiviziunile similare ale organelor de drept din alte state.

Organele afacerilor interne participă activ la derularea operațiunilor internaționale organizate de SECI, GUAM, CSI etc.

Sporește profesionalismul și activitățile tot mai organizate ale grupărilor criminale implicate în traficul ilicit de droguri, crește producerea ilegală de droguri.

De exemplu, la 29.02.2008, angajații Direcției antidrog a DSO au anihilat o structură criminală internațională compusă din 5 membri (cetățeni ai R. Moldova, României și Costa Rica), care se ocupa cu contrabanda de cocaină în cantități deosebit de mari din America Latină în țările Uniunii Europene. Totodată, această grupare se ocupa și de extragerea cocainei, înființând în acest sens un laborator clandestin într-un ocol silvic al raionului Sângerei.

Datorită conlucrării eficiente cu organelle de drept ale Germaniei, în luna mai 2009 a fost posibilă documentarea unei grupări internaționale, care a organizat o filieră de trafic de cocaină din Peru în Europa, folosind Republica Moldova ca țară de tranzit.

Criminalitatea transnațională nu are hotare. La planificarea infracțiunilor, scopul urmărit este de a reduce la minim pericolul coliziunii cu forțele de ordine și sporirea maximă a veniturilor. Infracțiunile sunt comise astfel încât cauza penală să nu cadă sub jurisdicția unui singur stat.

Activitatea grupărilor transnaționale, traficul internațional de droguri necesită noi abordări de interacțiune a organelor de forță ale diferitor state.

De aceea, părerea noastră este că pentru organele polițienești sarcina

prioritară pentru moment este lupta cu activitățile infracționale ale formațiunilor criminale cu caracter transnațional.

Mai mult ca atât, trebuie acordată o atenție deosebită subminării bazelor economice a criminalității organizate prin prisma relevării și neadmiterii faptelor de spălare a mijloacelor bănești dobândite pe cale infracțională în alte state, cu închiderea căilor de introducere și tranzit prin țările noastre al armamentului și drogurilor.

Considiram că soluționarea acestor probleme va favoriza crearea barajelor reale în calea răspândirii infracționalității transnaționale și a tuturor aparițiilor negative ce le însoțesc, care la rândul lor vor spori credibilitatea cetățenilor în organele de drept ale statelor noastre.

Referințe

1. Raport „Perfecționarea legislației și a infrastructurii organizaționale în domeniul substanțelor narcotice în Republica Moldova”, în *Programul de asistență pentru prevenirea abuzului și traficului de droguri în Belarus, Ucraina și Moldova*. Tipografia „Reclama”, 2004, p. 31.
2. С. Иншаков, *Зарубежная преступность*, Изд-кая группа ИНФРА, Москва 1997, p. 51.
3. Instrucțiuni interdepartamentale privind modul de cooperare a organelor de drept ale Republicii Moldova cu BNC Interpol.
4. Ordinul MAI nr.100 din 11 martie 2008 „privind aprobarea Strategiei antidrog a MAI”.
5. Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, nr. 371 - XVI din 01.12.2006.